

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ
«Командир мінометів від 82-мм до 120-мм» ВОС – 143

Затверджено

Розроблено Командуванням Сухопутних
військ Збройних Сил України

Професійний стандарт розроблено та
затверджено згідно з вимогами статті 4²
Кодексу законів про працю України на
підставі:

- висновку Національного агентства
кваліфікацій, схваленого рішенням Агентства
№____ від _____.2025 (відповідно до
протоколу засідання Агентства №_____ від
30.12.2025) про дотримання під час проєкту
професійного стандарту вимог порядку
розроблення, введення в дію та перегляду
професійних стандартів, затвердженого
постановою Кабінету Міністрів України від
31.05.2017 року №373 (в редакції постанови
Кабінету Міністрів України 30.05.2025 № 622)

- висновку Профспілки працівників
Збройних Сил України щодо погодження
проєктів професійних стандартів “Командир
мінометів від 82-мм до 120-мм” ВОС – 143
від _____.2025 №_____.

2025 р.

I. Назва професійного стандарту

Командир мінометів від 82-мм до 120-мм ВОС – 143

II. Загальні відомості про професійний стандарт**1. Мета діяльності за професією**

Охорона і оборона, точне ураження цілей на великих відстанях.

2. Назва виду (видів) економічної діяльності, секції, розділу, групи, класу економічної діяльності та їх код згідно з Національним класифікатором України ДК 009:2010 «Класифікація видів економічної діяльності» (за потреби)

Секція О	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Розділ 84	Державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування	Група 84.2	Надання державних послуг суспільству в цілому
				Клас 84.22	Діяльність у сфері оборони
				Клас 84.24	Діяльність у сфері охорони громадського порядку та безпеки

3. Назва (назви) професії (професій) та код (коди) підкласу (підкласів) (групи) професії згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 «Класифікатор професій»

Командир міномета 0213.1.

4. Узагальнена назва професії (за потреби)

Командир міномета.

5. Назви типових посад (за потреби)

Командир міномета.

6. Професійна (професійні) кваліфікація (кваліфікації), її (їх) рівень згідно з Національною рамкою кваліфікацій

Командир міномета, спеціаліст 3-го класу базового рівня.

7. Назва (назви) документа (документів), що підтверджує (підтверджують) професійну кваліфікацію особи

Сертифікат про присвоєння (підвищення) класної кваліфікації за професією «Командир міномета» з додатком до сертифікату про присвоєння (підвищення) робітничої кваліфікації за професією «Командир міномета» або інші документи.

III. Здобуття професійної кваліфікації та професійний розвиток

1. Здобуття професійної кваліфікації (назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації; суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій)

Назва професійної та/або часткової професійної кваліфікації	Суб'єкти, уповноважені законодавством на присвоєння/підтвердження та визнання професійних кваліфікацій (умови допуску)
Командир міномета	Проходження військової служби без вимог до строку служби

2. Професійний розвиток

1) без присвоєння наступної професійної кваліфікації:
для вдосконалення (підтримання) професійної кваліфікації, в тому числі шляхом набуття нових/додаткових навичок/компетентностей: передбачено в межах бойової підготовки;

2) для підтвердження наявної професійної кваліфікації.
Не передбачено.

IV. Абревіатури, скорочення (за потреби)

MGRS – The Military Grid Reference System;

УСК-2000 – Державна геодезична референцна система координат;

АК – артилерійський круг;

SALUTE – Size, Activity, Location, Unit, Time, Equipment.

STARLINK – інтернет термінал;

ТТХ – тактико-технічні характеристики;

ПАБ – перископічна артилерійська бусоль;

ІКС – інформаційна комунікативна система;

БпЛА – безпілотний літальний апарат;

РЕБ – радіоелектронна боротьба;

РЕР – радіоелектронна розвідка.

V. Опис трудових функцій

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
А. Безпечне поводження при роботі з мінометом та боєприпасами	А1.Здатність дотримуватись індивідуальних заходів безпеки. Контроль виконання вимог безпеки розрахунком.	А.31.Призначення, модифікації, склад, тактико-технічні характеристики, принцип роботи механізмів наведення міномета.	А1.У1.Організувати заряджання (розряджання) міномета.	А.К1. Керувати розрахунком та організувати заходи обслуговування перед стрільбою та після стрільби на мінометі.	А.В1. Дотримуватись та слідкувати (контролювати) за дотриманням заходів безпеки при поводженні з мінометом та боєприпасами.
	А2. Сумлінне виконання обов’язків за посадою.	А.32. Порядок заряджання та розряджання міномета, підготовки мінометних пострілів до стрільби (спорядження зарядів).	А1.У2. Спорядити, підготувати мінометний постріл до стрільби.		А.В2. Дотримуватись НПА щодо ведення документації на вогневій позиції.
Предмети та засоби праці: Міномет, навчальні боєприпаси, навчальні підривники					

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Б. Тактико-технічні характеристики, загальна будова, міномета.	Б1. Здатність дотримуватись індивідуальних заходів безпеки при поводженні з боєприпасами.	Б1.31. Посадові обов'язки командира міномету. Б1.31. Тактико-технічні характеристики, склад та загальний принцип роботи міномета та його механізмів.	Б1.У1. Керувати роботою розрахунку. Б1.У2. Виявляти та усувати несправності під час експлуатації міномету.	Б1.К1. Доповідь про готовність до ведення вогню. Б1.К2. Доповідь про закінчення ведення вогню.	Б1.В1. Дотримуватись заходів безпеки при поводженні з мінометом та боєприпасами.
	Б2. Здатність застосувати механічний приціл (прицільні пристрої) та механізми прицілу.	Б2.31. Технічні характеристики, склад та загальний принцип роботи механічного прицілу та його механізмів.	Б2.У1. Підготувати (застосувати) механічний приціл та його механізми до роботи (міномету).		Б2.В1. Точність, здатність повести самоконтроль показників (відліків та значень) під час використання механізмів прицілу та їх доповідь.
	Б3. Здатність встановити підривник та сформувати заряд	Б3.31. Правильність встановлення підривника та формування заряду Б3.32. Тактико-технічні характеристики підривників та типи зарядів	Б3.У1. Приведення підривника в бойове положення Б3.У2. Сформувати заряд відповідно до номеру заряду	Б3.К1. Доповідь про встановлення підривника Б3.К2. Доповідь про формування заряду.	Б3.В1. Перевірити правильність встановлення підривника Б3.В2. Перевірити правильність формування заряду

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	Б4. Здатність усунути несправності при стрільбі	Б4.31. Визначення причин виникнення несправностей при стрільбі Б4.32. Порядок усунення несправностей при стрільбі	Б4.У1. Усунути несправності при стрільбі	-	Б4.В1. Самостійно, з дотриманням заходів безпеки усунути несправності при стрільбі
	Б5. Здатність орієнтувати міномет в основному напрямку стрільби	Б5.31. Призначення, загальна будова і принцип дії перископічної артилерійської бусолі Б5.32. Вимоги до орієнтування міномета за допомогою бусолі Б5.33. Підготовка бусолі до орієнтування міномету	Б5.У1. Способи орієнтування міномета Б5.У2. Практичне орієнтування міномета по бусолі Б5.У3. Дотримання вимог під час орієнтування міномета	Б5.К1. Здійснити доповідь керівнику	Б5.В.1. Самостійно привести бусоль в бойове положення Б5.В.2. Орієнтування міномета в основному напрямку стрільби
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Міномет, макет механічного прицілу, плакати, навчальні фільми, презентації, методичні матеріали.				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
В. Підготовка міномету до ведення вогню та маршу	В1. Здійснити контроль перевірки (вивірки, регулювання, усунення відхилень) механізмів прицільних пристроїв.	В1.31. Призначення, загальна будова, тактико-технічні характеристики, принцип дії міномету В1.32. Послідовність та порядок проведення перевірок прицільних пристроїв. В2.33. Поняття технічного обслуговування міномета та його періодичність.	В1.У1. Контроль перевірки (вивірки, усунення відхилень) механізмів прицільних пристроїв (в тому числі, перевірки контрольного рівня, квадранта). В1.У2. Відрізнити боєприпаси за зовнішнім виглядом В2.У3. Обслуговувати міномет до стрільби та після стрільби	В1.К1. Уміння доповісти про готовність до стрільби В2.К1. Провести обслуговування міномету відповідно до регламенту	В1.В1. Самостійно підготувати міномет та боєприпаси відповідно до поставленого завдання В1.В2. Дотримуватись регламенту обслуговування міномету та заходів безпеки
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Міномет, шанцевий інструмент для обслуговування міномету, боєприпаси, НПА які регламентують дотримання техніки безпеки				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Г. Здатність підготувати, зайняти та залишити вогневу позицію	Г1. Способи зайняття вогневої позиції	Г1.31. Порядок підготовки вогневої позиції	Г1.У1. Способи підготовки вогневої позиції	Г1.К1. Уміння керувати бойовою роботою розрахунку на вогневій позиції	Г1.В1. Самостійно здійснювати комплекс заходів на вогневій позиції
		Г1.32. Порядок зайняття вогневої позиції	Г1.У2. Способи зайняття вогневої позиції	Г1.К2 Уміння протидіяти від ворожого БпЛА	Г1.В2. Визначення установок для стрільби та ведення вогню
		Г1.33. Порядок залишення вогневої позиції	Г1.У3. Послідовність залишення вогневої позиції		Г1.В3 Заходи живучості вогневої позиції
		Г1.34. Орієнтування міномету в основному напрямку стрільби	Г1.У4. Особливості ведення вогню з вогневої позиції		
		Г1.35. Способи ведення вогню	Г1.У5. Ведення бойової та експлуатаційної документації		
		Г1.36. Способи маскувannya вогневої позиції	Г1.У6. Способи зміни вогневої позиції		
		Г1.37. Заходи живучості вогневої позиції	Г1.У7. Маскувannya вогневої позиції		
			Г1.У8. Дії при виявленні ворожого БпЛА		

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
	Г2. Наведення міномету на ціль	Г2.31. Наведення міномету на ціль за даними ІКС «Кропива»	Г2.У1. Порядок наведення міномету на ціль за даними ІКС «Кропива»		Г2.В1. Самостійно здійснювати наведення міномету на ціль за даними ІКС «Кропива»
	Г3. Міжпозиційний маневр	Г3.31. Порядок виконання міжпозиційного маневру Г3.32. Виконання зміни вогневої позиції Г3.33. Здатність безпечно змінити вогневу позицію після виконання завдання	Г3.У1. Пересуватись на вогневій позиції враховуючи способи прихованої діяльності (маскування позиції, особового складу та озброєння) Г3.У2. Вибирати, займати та обладнувати запасну вогневу позицію з використанням природного маскування, видових та маскувальних властивостей місцевості при маскуванні міномету Г3.У3. Здійснювати приховану зміну вогневої позиції	Г3.К1. Повідомити суміжні підрозділи про пересування на позиціях	Г3.В1. Приховано пересуватись до запасної вогневої позиції

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
			Г3.У4. Дотримуватись особливостей маскуванню та маскувальної дисципліни в характерні для пори року		
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Міномет, бусоль, засоби маскуванню, ІКС “Кропива”				
Г. Військова топографія	Г1. Способи орієнтування на місцевості	Г1.31. Топографічні карти Г1.32 Програмне забезпечення ІКС «Кропива» Г1.33. Умовні (тактичні) знаки та рельєф Г1.34. Визначення сторін горизонту за компасом Г1.35. Прості способи визначення відстаней, розрахункові способи визначення відстаней	Г1.У1. Способи орієнтування на місцевості з картою Г1.У2. Способи орієнтування на місцевості по ІКС «Кропива» Г1.У3. Порядок визначення орієнтирів, на місцеві предмети Г1.У4. Порядок визначення свого місцезнаходження на місцевості. Г1.У5. Особливості орієнтування за картою, визначення координат цілей	Г1.К1. Застосовувати професійну лексику та позначення під час комплексу заходів орієнтування на місцевості і інформування суміжних підрозділів	Г1.В1. Самостійно здійснювати комплекс заходів орієнтування на місцевості
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): Компас, планшет, топографічні карти MGRS.				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Д. Інженерна підготовка	Д1. Порядок та особливості вибору вогневих позицій з урахуванням тактичної обстановки (різноманітної місцевості)	Д1.31. Особливості вибору місця для обладнання вогневих позицій з дотриманням специфіки маскувannya від БпЛА усіх типів	Д1.У1. Обладнання вогневих позицій, укриття	Д1.К1. Комунікація з суміжними підрозділами	Д1.В1. Діяти у складі розрахунку
	Д2. Мінна безпека	Д2.31. Будова, тактико-технічні характеристики та принцип дії протитанкових та протипіхотних мін	Д3.У1 Долати інженерні, мінно-вибухові загородження	Д3.К1. Читати (складати) карти мінних полів	Д1.В1. Дотримуватись правил мінної безпеки
	Д3. Основи РЕБ та БпЛА	Д3.31. Основи захисту від БпЛА і засобів РЕР противника	Д3.У1. Застосовувати засоби окопного РЕБ на рівні користувача	Д3.У1. Комунікація з суміжними підрозділами	Д3.В1. Дотримуватись правил кібербезпеки Д3.В2. Захисту від засобів РЕР і БпЛА противника
	Предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти) Міномет, велика саперна лопата, засоби маскувannya (маскувальна сітка, тощо), окопний РЕБ.				

Трудові функції	Компетентності	Результати навчання			
		Знання	Уміння/навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Е. Виконання бойових завдань	Е1.А1. Здатність застосовувати тактику дій у складі обслуги	Е1.31. Завдання обслуги в різних видах бою	Е1.У1. Скритно висуватись на вогневу позицію Е1.У2. Діяти в різних видах бою в складі обслуги	Е1.К1. Доповідати про готовність до виконання бойових завдань	Е1. В1. Діяти у складі обслуги Е1. В2. Управління ведення вогню
	Е1.А2. Здатність здійснювати управління під час ведення вогню	Е3.31. Порядок дій під час ведення вогню Е3.32. Організація спостереження за повітряним простором Е3.33. Порядок постановки вогневих завдань Е3.34. Порядок управління під час ведення вогню	Е3.У1. Здійснювати розвідку цілей Е3.У2. Здійснювати цілевказання Е3.У3. Здійснювати спостереження за результатами вогню Е3.У4. Здійснювати маневри вогнем Е3.У5. Здійснювати контроль за витратою боєприпасів		

VI. Розподіл трудових функцій та компетентностей за професійними кваліфікаціями (за потреби)

Не регламентується.

VII. Відомості про розроблення та затвердження професійного стандарту

1. Повне найменування розробника професійного стандарту

Командування Сухопутних військ Збройних Сил України.

2. Назва та реквізити документа, яким затверджено професійний стандарт

Наказ командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від _____.____.2025 № ____.

3. Реквізити висновку суб'єкта перевірки про дотримання вимог Порядку розроблення, введення в дію та перегляду професійних стандартів під час підготовки проєкту професійного стандарту

Висновок Національного агентства кваліфікацій до проєкту професійного стандарту «Командир мінометів від 82-мм до 120-мм» від _____.____.2025, схвалений рішенням Агентства від _____.____.2025 № ____ (відповідно до протоколу засідання Агентства від _____.____.2025 № ____).

4. Реквізити висновку репрезентативних всеукраїнських об'єднань професійних спілок на галузевому рівні про погодження проєкту професійного стандарту

Висновок професійної спілки працівників Збройних Сил України щодо погодження проєкту професійного стандарту «Командир мінометів від 82-мм до 120-мм» від _____.____.2025 № ____.

VIII. Дата внесення професійного стандарту до Реєстру професійних стандартів

IX. Рекомендована дата перегляду професійного стандарту

Листопад 2030 року.